

Lidé s postižením nám umožňují být lepšími...

ILUŠKA

Ilona Mazalová nachází „zázraky Života“ každý den

Dobrosrdečnost a dobročinnost má Ilona Mazalová v krvi. Už její dědeček s babičkou vychovali kromě svých šesti dětí i pět nalezců. A neměli vždycky lehké časy. Jako nejbohatší sedlák v obci Rybí, který ale nechtěl do družstva, skončil její dědeček ve vězení, s cejchem doživotního zákazu vstupu do Rybí. Zbytek rodiny se pěšky přestěhoval do vedlejší Skotnice.

„Paradoxně druhý můj dědeček byl vysokým krajským funkcionářem KSČ,“ vzpomíná Ilona Mazalová. „Život někdy předvádí neuvěřitelné kotrmelce... Vždyť i já jsem v minulém režimu pracovala jako referentka dodavatelsko-odběratelských vztahů v Tatře Kopřivnice. Dnes jsem referentkou vnějších vztahů města Kopřivnice – a ve stejné budově.“

Copak jsem nějaký kripl?

Paní Ilona má dva syny a „vyvdanou“ dceru. Když chtěla svého času skončit s mateřskou dovolenou, jaksi z hecu se přihlásila na konkurz redaktora Českého rozhlasu Ostrava. Z 670 uchazečů vybrali právě ji. Práci si pochvalovala, ale po čtyřech letech chtěla, kvůli dětem, „blíže domů“. Proto se přihlásila do Kopřivnických novin, kde byla přijata jako redaktorka. A v této pozici šla na tehdejší druhý ročník Sportovních her zdravotně postiže-

ných dětí a dospělých napsat reportáž.

„Do té doby jsem se s vozíčkáři prakticky nesetkala – najednou tu byli, navíc v mimořádné koncentraci. Udělalo to na mě hluboký dojem. A ‚dorazil‘ mě Olda Brantl, který se na mechanickém vozíku

pohyboval doslova po centimetrech. Když jsem se ho zeptala, proč nemá elektrický vozík, opáčil mi s humorem sobě vlastním: ‚Copak jsem nějaký kripl?‘ Takové hrdinství jsem nečekala. Okamžitě jsem měla knedlík v krku a zbytek dne jsem probulila. Až na závěrečné večerní zábavě, snad po šestém rumu, to přestalo...

Hned druhý den jsem se rozhodla, že budu vozíčkářům pomáhat, a zašla jsem za Petrem Douskem, zakladatelem a organizátorem Sportovních her zdravotně postižených. To byl onen pověstný drápek – pak už se mé kontakty s vozíčkáři rozjely lavinovým způsobem. Od ‚píár‘ přes zájezdy až po osobní asistenci pro ně dělám vše.“

Příběhy plněné radostí

Ilona Mazalová má za sebou patnáct let aktivního horolezectví a vodáctví. Takže pro ni nebylo nijak složité umožnit vozíčkáři, jenž se s vodáctvím rezignovaně rozloučil, sjet Vltavu za pomoci kamarádů – načež on dal dohromady partu, která se vodáctví dále věnovala. Jiného vozíčkáře, introverta, osobně vozila na tréninky košíkové tak dlouho, až se „otrkal“. Následně se dostal s košíkovou i do zahraničí.

S Evou Lehoťákovou v Krupině

„Ty největší překážky nejsou v nohách, ale v hlavách,“ říká paní Ilona. „Ve slovenské obci Krupina mám kamarádku na vozíku Evu Lehořanovou. Žije v domově důchodců, letos má šedesát let a je nejmladší ze sourozenců. Rodina se s ní stýká, ale ona jim nechce být na obtíž, takže k nim nejedí. Proto jsem ji tam vzala sama a bylo vidět, že jsou všichni rádi. Ovšem s výtkou: ty k nám nepřijedeš, ale když tě dotlačí Moravačka, tak ano?...“

Když do Kopřivnice zavítali vozíčkáři z partnerského francouzského města Trappez, Ilona Mazalová pro ně připravila program, který mimo jiné obsahoval i jízdu lanovkou na Pustevny.

„Pro Francouze to byl mimořádný zážitek: napřed jel vozík, který má jinak každý vozíčkář téměř jako součást těla, a za ním chlap v naprosto nezvyklé výšce – třeba pěti metrů. Navíc, když po cestě viděli paragliding, ptali se, zda i ten bude součástí programu. Nebyl...“

Husarským kouskem pak lze nazvat ocenění dlouholeté předsedkyně Asociace zdravotně postižených Ireny Kučerkové Křišťálovým kamínkem.

„Vůbec o ničem jsem nevěděla,“ vysvětluje paní Irena. „Ilona mi namluvila, že do ostravského Domu kultury Vítkovic jedeme oslavit moje narozeniny. Když jsem pak uviděla slavnostní atmosféru a vozíčkáře, tvrdila, že je to kvůli výstavě. Potom mě znenadání dotlačili na pódium a mně se rozbušilo srdce a rozklepal vo-

zík. Vůbec jim nedošlo, že i z radosti a překvapení může člověka taky klepnout pepka...“

Sonda do soukromí

Manžel Ivan jí říká Iluško. Občas však s povzdechem dodává, že ona si ho začne pořádně všimnat patrně až tehdy, když on sám bude na vozíku.

„Přesně 6. 6. 2006 se díval na televizi, přičemž to datum tenkrát využilo hodně párů ke svatbám. Pak se ke mně otočil a suše oznámil, že zná lepší datum: 7. 7. 2007. Já se podruhé vdávat nechtěla, ale on řekl, že na to, abych se s tím srovnala, mám jeden rok, jeden měsíc a jeden den. A bylo to... Tenkrát vůbec nevěděl, o co u vozíčkářů jde. Ovšem dnes, když k nám přijede návštěva – a že jich jezdí dost – už myslí ‚po vozíčkářsku‘. Navíc mou vytíženost na různých akcích nese hrdinně.“

Kromě rodinného zázemí paní Ilonu nabíjí pozitivní energií i sport. Je členkou Klubu přátel Červeného kamene, což znamená, že stokrát za rok musí v přírodě zdolávat převýšení 300 metrů. Celkem už absolvovala 2 235 těchto výstupů.

„Čistá hlava, adrenalin, sladká únava – a když v zimě jedu po lopatce dolů, to je také parádní zážitek,“ usmívá se. S takovou fyzickou se pak nebojí ani padesátikilometrového nočního přechodu Lysá hora – Javorník. Ze sedmi set lidí byla letos desátá nejstarší, přičemž sto jich nedošlo a sto nechala za sebou s časem 10 hodin a 15 minut.

Handicapovaní nás vychovávají

Jsou ale chvíle, kdy stále usměvavá Ilona Mazalová poněkud zvážní.

„Byla jsem vychována v ateistickém prostředí a v pubertě mi leckdy přišlo až k smíchu různé ohánění se Bohem. Ovšem pozoruji na sobě, že čím jsem starší, tím jsem pokornější a myslím, že nějaký Osud, Bůh, nebo prostě něco nad námi opravdu je.“

Jistě, Ježíšek roznášející dárky je pro mě jako Bůh dodnes těžko představitelný, ale kdo je jen trochu vnímavý, ten může záznaky života a důkazy jakési síly, která vše ovlivňuje, nacházet každý den.

A kdo by se chtěl při svém zdravím považovat nad lidi s handicapem? Nikdo nemůže vědět, zda ho někdy nepotká něco podobného... Navíc nás lidé s postižením potřebou pomoci vlastně vychovávají – doslova umožňují ostatním, aby byli lepšími lidmi...“

Jiří Muladi

Na Baťově kanále s Irenou Kučerkovou.

S vozíčkářkou Irenou Kučerkovou po předání Křišťálového kamínku v roce 2012

Ilona je velmi schopná organizátorka